

DAVČNA OBRAVNAVA OPUSTITVE VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Pojasnilo DURS, št. 42153-467/2013-01-600-02, 14. 6. 2013

V Uradnem listu RS, št. 69/12, z dne 14. 9. 2012, so bila objavljena Pravila poslovanja KDD (v nadaljevanju: Pravila), ki so se pričela uporabljati 12. 11. 2012. Pravila v 51. členu uvajajo opustitev vrednostnih papirjev, ki pomeni imetnikovo nepreklicno in trajno odpoved tem vrednostnim papirjem in vsem pravicam, ki izhajajo iz njih. Za opustitev vrednostnih papirjev imetnik ni upravičen do nikakršnega nadomestila.

Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11-UPB7, 9/12 Odl.US, 24/12, 30/12, 40/12-ZUJF, 71/12 Odl.US, 75/12, 94/12: v nadaljevanju: ZDoh-2) ne vsebuje posebne davčne ureditve opustitve vrednostnih papirjev, zato smo z navedeno problematiko seznanili Ministrstvo za finance in zaprosili za njihovo mnenje.

Odgovor Ministrstva za finance povzemamo v nadaljevanju.

»Opustitev je v Stvarnopravnem zakoniku (Uradnim list RS, št. 87/02; v nadaljevanju: SPZ) opredeljena kot način prenehanja lastninske pravice. Po drugem odstavku 102. člena SPZ se stvar šteje za opuščeno, če njen lastnik nedvoumno izrazi voljo, da je ne želi več imeti v lastnini. Z opustitvijo tako opuščena stvar več nima lastnika. Opustitev je tako prostovoljna odpoved lastnika stvari lastninski pravici, ne da bi to pravico prenesel na drugega.

Opustitev vrednostnih papirjev je natančno urejena v poglavju 3.4.4. Pravil poslovanja KDD (Uradni list RS, 69/12) in sicer je v 51. členu podrobneje opredeljena vsebina opustitve, v 52. členu pa ravnanje z opuščeni vrednostnimi papirji. Po prvem odstavku 51. člena lahko imetnik opusti vrednostne papirje, ki so v celoti vplačani ter prosti slehernih pravic tretjih ali drugih pravnih bremen. Po drugem odstavku 51. člena pomeni opustitev imetnikovo nepreklicno in trajno odpoved tem vrednostnim papirjem in vsem pravicam, ki izhajajo iz njih. Za opustitev vrednostnih papirjev imetnik ni upravičen do nikakršnega nadomestila. Iz 52. člena je razvidno, da lahko opuščene vrednostne papirje v določenih časovnih okvirjih neodplačno pridobivajo različne osebe (izdajatelj, druge osebe, opustitelj), uporabi pa jih lahko tudi KDD, da prepreči grozečo neizpolnitev iz borznega posla.

V ZDoh-2 je dobiček iz kapitala opredeljen kot dobiček, dosežen z odsvojitvijo kapitala. Po 94. členu ZDoh-2 se za odsvojitev kapitala po tem poglavju šteje vsaka odsvojitev kapitala ali dela kapitala, kot je zlasti prodaja kapitala, dajanje kapitala v dar, zamenjava kapitala, unovčitev investicijskega kupona, izplačilo sorazmernega dela likvidacijske mase v primeru likvidacije investicijskega sklada, izplačilo lastniškega deleža v primeru prenehanja gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, izplačilo lastniškega deleža v primeru zmanjšanja lastniškega kapitala gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, izstopa ali izključitve ter drugi primeri izplačila lastniškega deleža, izplačanega v denarju ali naravi, če ni s tem zakonom drugače določeno. V 93. členu so določene neobdavčljive odsvojitve kapitala.

Iz navedenega je razvidno, da zgornja opredelitev odsvojitve ni zapisana splošno, npr. kot kakršnokoli prenehanje lastninske pravice. V opredelitvi odsvojitve so tako vsebovani primeri dvostranskih poslov, pri katerih odsvojeni kapital pridobi druga oseba in/ali pri katerih odsvojitelj za odsvojeni kapital prejme določeno plačilo. V opredelitvi odsvojitve pa tako niso zajeti primeri, ko lastninska pravica na stvari preneha enostransko, četudi prostovoljno, tj. primer, ko odsvojenega kapitala ne pridobi nekdo drug, čeprav kapital še obstaja.

Ker opustitve vrednostnih papirjev tako ni za šteti za odsvojitev kapitala po 92. členu ZDoh-2, se dobiček oziroma izguba ob opustitvi ne ugotavljata.

V primeru, ko bi opuščene vrednostne v določenem časovnem okviru pridobila druga ali ista fizična oseba, se za nabavno vrednost tako pridobljenih vrednostnih papirjev šteje, da je enaka nič.«

V skladu s predhodno navedenim, davčni zavezanci v primeru opustitve vrednostnih papirjev ne vlagajo napovedi za odmero dohodnine od dobička od odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov.